

Nuorisotyöntekijöiden opintomatka Bambergiin 18. – 22.2.2019

MATKARAPORTTI

Nouseva Rannikkoseutu ry

Matkaraportin teksti ja kuvat: Erja Simuna

Nouseva Rannikkoseutu ry:n hallinnoima MUN KOOVEE -hanke järjesti alueen nuorisotyöntekijöille opintomatkan Bambergiin (Saksa) 18. – 22.2.2019.

Matkalle osallistuivat:

Elina Jaakola
Veera Karvonen
Riikka Kylmäoja
Ella Ropponen
Tiina Räsänen
Erja Simuna

Vihannin 4H
Siikajoen 4H
Pyhäjoen kunta
Limingan kunta
TAIKU Nuorten taitopaja
Nouseva Rannikkoseutu ry

Opintomatkan tausta / tavoitteet:

- alueen nuorisotyö ei aiemmin ole ollut kansainvälistä, mutta kiinnostus kansainvälisyyttä kohtaan on kasvanut. Valtaosa nuorisotyöntekijöistä työskentelee pienissä tiimeissä, joilla ei ole ollut mahdollisuuksia tai resursseja kehittää kansainvälistä nuorisotyötä.
- opintomatkan tavoitteena tutustua kansainväliseen nuorisotyöhön, luoda kontakteja ja saada uutta osaamista omaan työhön

Opintomatkan kohde:

Opintomatkan isäntänä toimi Bambergin kaupungissa ja sen lähialueilla toimiva iSo -innovative sozialarbeit -järjestö (<https://www.iso-ev.de/>) .

TIISTAI 19.2.

Opintomatkan ensimmäisen päivän vietimme tutustumalla Bambergin lähiympäristössä sijaitsevien pienten maalaiskaupunkien nuorisotyöhön. Ensimmäisenä vierailimme Strullendorfin kaupungissa, joka sijaitsee aivan Bambergin vieressä. Kaupungissa on vajaa 8000 asukasta, joista noin puolet asuu kaupungin keskuksessa ja loput eri puolilla kaupunkia pienemmissä kylissä. Tämänkaltaisen asutusrakenne oli tyypillinen lähestulkoon kaikille alueen kaupungeille, joissa vierailimme. Monissa pienissä kylissä asukkaat kokivat olevansa ensisijaisesti oman kylänsä asukkaita ja vasta toissijaisesti kaupunkilaisia. Tämä vaikutti mm. siihen, että asukkaat käyttivät mieluiten oman ympäristönsä palveluja.

Strullendorfissa meidät vastaanotti kaupungin pormestari Wolfgang Desel, joka aluksi lyhyesti esitteli kaupunkia. Esittelyn jälkeen pääsimme tutustumaan kaupungin nuorisotilaan, joka sijaitsi entisen juna-aseman odotusaulassa. Nuoret oli otettu mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan muutostöitä. Nuorisotyö koostuu monenlaisista vapaa-ajan aktiviteeteista, lisäksi nuorille on perustettu oma nuorisovaltuusto, jonka kautta pyritään lisäämään nuorten vaikutusmahdollisuuksia.

Samalla pormestari ja iSo:n työntekijät esittelivät nuorisotyön toiminnan periaatteita: kaupunki itse määrittää oman alueensa tarpeet nuorisotyölle ja tavallaan ostaa iSo-järjestöltä tarvitsemansa palvelut. Kaupunkien koosta ja

tarpeista riippuen järjestön työntekijöiden työntunnit vaihtelevat 10 viikkotyötunnista täysiaikaisiin. Pienissä kaupungeissa toimivassa JAM-yksikössä (=jugendarbeitsmodel) työskentelee tällä hetkellä 13 nuorisotyöntekijää 15 eri kaupungissa.

Nuorisotilan läheisyydessä sijaitsee myös 'Mehr Generationen Haus', jossa järjestetään toimintaa myös muunikäisille väestölle: käsitöitä, liikuntatunteja, kielikerhoja jne. iSo -järjestö vastaa myös tästä toiminnasta. Järjestö saa toimintaansa rahoitusta paitsi kaupungeilta, myös osavaltiolta ja liittovaltiolta. Vierailun päätteeksi kävimme tutustumassa kaupungin skeittiparkkiin, jonka kunta oli maksanut. Alueella on paljon alan harrastajia, jotka ovat valmiita matkustamaan pidemmänkin matkan harrastuspaikoille.

Seuraaksi ajoimme Schlüsselfeldin kaupunkiin, joka sijaitsee noin 30km päässä Bambergista. Kaupungissa on reilut 5000 asukasta. Myös täällä tapasimme lyhyesti kaupungin pormestarin Johannes Krappin, joka kertoi nuorisotyön tilanteesta. Kaupungin olosuhteet ovat pienemmät, mutta toisaalta sieltä löytyi useampi nuorisotila eri kaupungin osien nuorille. Nuorisotyön tavoitteena on luoda toimintaa etenkin sellaisille nuorille, jotka eivät ole mukana jossain ohjatussa toiminnassa.

KESKIVIIKKO 20.2.

Opintomatkan toisen päivän aluksi tapasimme kaupungin varapormestarin Christian Langen, joka lyhyesti kertoi omasta taustastaan ja suhteestaan nuorisotyöhön. Kaupungin ylpeys, koripallo, kuului myös varapormestarin mielenkiinnon kohteisiin.

Keskiviikkona tutustuimme Bambergin kaupungin alueella tapahtuvaan nuorisotyöhön. JABA (=jugendarbeit Bamberg) on jakanut kaupungin neljään eri toiminta-alueeseen, joilla kaikilla on erilaiset tarpeet. Bamberg on reilun 70 000 asukkaan kaupunki, jonka eri osat poikkeavat toisistaan: esim. keskikaupungin alueella nuorilla on elämä hyvin hallussa, jolloin toiminta keskittyy enemmän nuorisokulttuuriin, kun taas esim. itäisissä osissa on paljon eri tavoin haastavassa asemassa olevia nuoria, jolloin toiminta on enemmän sosiaalityön kaltaista. Myös Bambergissa on alueita, jotka toimivat ensisijaisesti oman yhteisön puitteissa ja itsenäisemmin.

JABAn nuorisopalvelut on suunnattu 8 – 27 -vuotiaille. Nuorisotoiminta koostuu vapaa-ajan aktiviteeteista, tapahtumista, kotiläksytoiminnasta jne. Eri puolilla kaupunkia toiminta on aktiivista, esimerkiksi keskikaupungin alueella oli vuoden aikana 11 000 kävijää eri toiminnoissa. JABAn suurin nuorisotila on yli 2000 neliön kokoinen rakennus, joka pitää sisällään tiloja erilaisiin toimintoihin: liikuntasali, jossa sisäramppi; musiikkihuone ja -studio; erilaisia taidetiloja ja mediatila. Tilaa annetaan nuorille myös konsertti- ja tapahtumakäyttöön.

Lisäksi kaupunki on kustantanut muita harrastepaikkoja eri puolille kaupunkia: esimerkiksi kaupungin suurin skeittiparkki syntyi, kun nuoret suunnittelivat omiin tarpeisiinsa sopivan paikan ja kaupunki toteutti sen.

Normaalin toiminnan lisäksi iSo vastaa myös 'street work' -toiminnasta: kaupungissa on paljon 18 – 25 -vuotiaita, joilla ei ole omaa asuntoa. Vuonna 2018 työntekijöillä oli yhteensä 2500 asiakaskontaktia, luku on kuitenkin vähenemään päin. Työntekijät kokivat valitettavaksi haasteeksi kuitenkin sen, että kun asiakkaat täyttävät 27 vuotta, heidän velvollisuus tukea ja auttaa loppuu: ongelmat harvoin loppuvat samalla tavalla.

Pääosa iSo -järjestön toiminnasta on paikallista, mutta yksi projekti on laajentunut lähes valtakunnalliseksi: BasKIDball. Projekti alkoi vuonna 2007 ja jo seuraavana vuonna se levisi ensimmäisiin lähikuntiin.

Bambergin paikallinen ammattilaiskoripalloseura Brose Bamberg on rakennuttanut hallin omien juniorijoukkueiden harjoitteluun, ja myös seuran toimisto sijaitsee siellä. Seura on antanut hallin ilmaiseksi myös BasKIDball -projektin käyttöön: koripallohalli on avoinna muutaman tunnin lähes joka ilta. Kävijät saavat tulla ja mennä oman aikataulunsa mukaan. Tilassa on aina

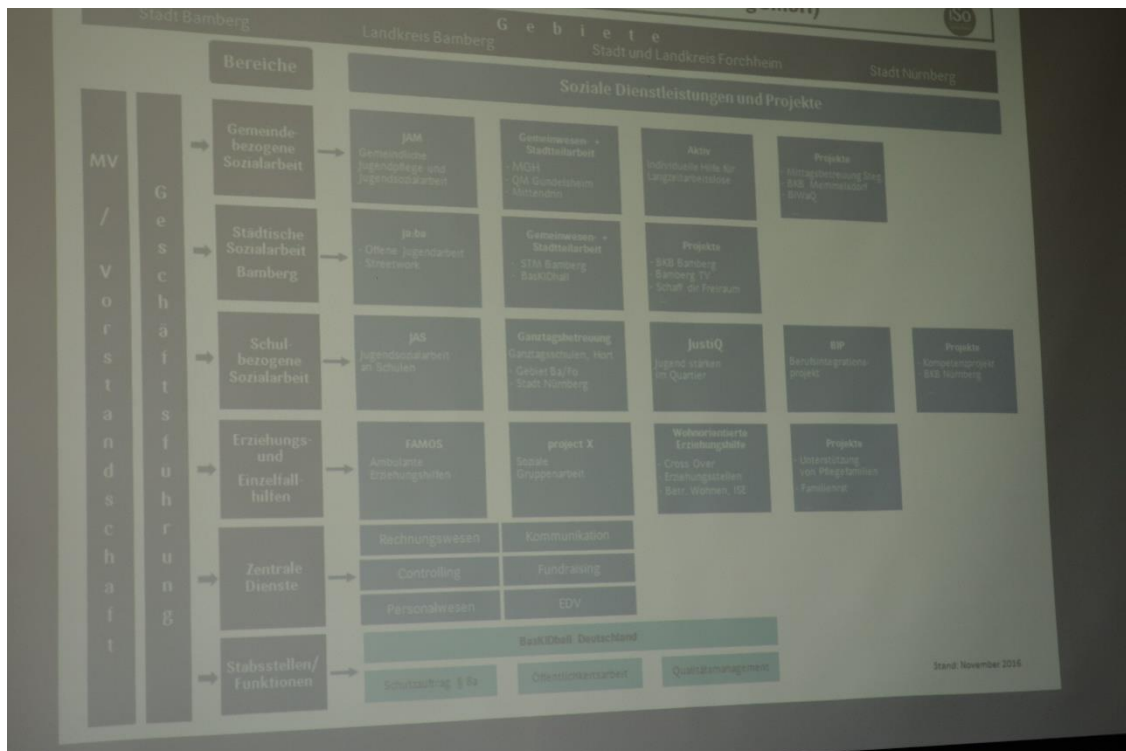
muutama ohjaaja, mutta varsinaista valmennusta ei ole, vaan pelaaminen on vapaamuotoista. Hallilla käy monenikäisiä pelaajia, niin tyttöjä kuin poikia. Vierailun aikana myös matkalaiset pääsivät halutessaan pelaamaan paikallisten nuorten kanssa: pienen harjoittelun jälkeen leikkimielisessä pelissä nähtiin myös suomalaisten tekemiä koreja.

Bambergista alkanut BaskIDball on tähän mennessä levinnyt 17 paikkakunnalle eri puolilla Saksaa. Se lienee iSo -organisaation toiminnoista tunnetuin: tunnetaan ennen muuta omana brändinä.

TORSTAI 21.2.

Opintomatkan viimeinen varsinainen päivä vietettiin iSo -organisaation tiloissa. Vuonna 1985 perustettu järjestö on 2000-luvulla kasvanut nopeasti: tällä hetkellä siellä työskentelee 252 henkilöä. Järjestö syntyi, kun joukko sosiaalityöntekijöitä halusi uudistaa kaupungin palveluja: perustajat ovat edelleen mukana hallituksessa. Koska hallitus koostuu sosiaalialan asiantuntijoista, hallitus pystyy tehokkaasti ohjaamaan ja kehittämään toimintaa. Järjestön eri toimintasektorit tekevät siitä vahvan: jos yhdellä osa-alueella menee hetkellisesti heikoimmin, muu toiminta pitää järjestön elinvoimaisena. iSo saa rahoitusta niin julkiselta kuin yksityiseltä puolelta. Toiminnan vakiinnuttua myös lahjoitukset ovat isossa roolissa (noin 8% koko rahoituksesta tulee lahjoituksista).

Omien sanojensa mukaan järjestö on sosiaalialalla pieni toimija (ei päivähoito- tai vanhustenhuoltopalveluja), mutta hyvät välit hallintoon tehostavat toimintaa.

Vierailun päätteeksi suomalaiset pääsivät esittelemään omia organisaatioitaan ja toimintaa. Keskustelussa löydettiin paljon samankaltaisuuksia, mutta myös paljon uutta, josta ottaa mallia. Molempien puolien toiveissa on, että yhteistyö alkaa ja jatkuu tulevaisuudessa.

Tehokkaan työskentelyn jälkeen oli hetki aikaa tutustua Bambergin kaupunkiin, jonka keskiaikainen vanhakaupunki on Unescon maailmanperintökohde.

Vierailun aikana kävi selväksi, että kun hallinto ja toiminnan toteuttajat toimivat yhteistyössä, lopputuloksena on monipuolista toimintaa alueen asukkaiden hyväksi. Etenkin pienissä kunnissa tiivis ja nuorisomyönteinen kaupungin johto on monin tavoin eduksi: parhaimmillaan nuoret ideoivat omat tarpeensa konkreettisiksi suunnitelmiksi, joita kaupunki sitten toteuttaa.

Toimiva nuorisotyö perustuu yhteisöllisyyteen ja vuorovaikutukseen. Mutta selvää on, että monipuoliset aktiviteetit edellyttävät myös resursseja.